

รูปแบบการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดนนทบุรี
*Management Model on Scouting Activities in Basic Education
Schools in Nonthaburi Province*

สุชาติ เต่าสุวรรณ*

lookywor@gmail.com

ธนวรรษ ศรีวะระมย์**

บทคัดย่อ

การวิจัยมีความมุ่งหมายของการวิจัย 1) เพื่อศึกษาสภาพการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดนนทบุรี 2) เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดนนทบุรี เป็นการวิจัยแบบผสม(mixed method) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และแบบประเมิน ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของจังหวัดนนทบุรี ทั้งหมด จำนวน 114 คน กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับประถมศึกษาของจังหวัดนนทบุรี จำนวน 96 คน ด้วยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) สถิติพื้นฐานใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า การบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดนนทบุรี โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.95$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดนนทบุรี อยู่ในระดับมากทั้ง 6 ด้าน เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการวางแผนการดำเนินงาน ($\bar{x} = 3.99$) ด้านการบริหารจัดการ ($\bar{x} = 3.97$) ด้านการวัดผลและประเมินผล ($\bar{x} = 3.96$) ด้านการบริหารหลักสูตร ($\bar{x} = 3.95$) ด้านโครงสร้างการบริหาร ($\bar{x} = 3.92$) และด้านการบริหารบุคลากร ($\bar{x} = 3.91$) รูปแบบการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดนนทบุรี ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ คือ โครงสร้างการบริหาร การมีส่วนร่วมวางแผนงาน การประชาสัมพันธ์ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต การพัฒนาบุคลากรใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ การพัฒนาหลักสูตรและการใช้หน่วยวัด ระดับคะแนนแบบห้าอักษร

คำสำคัญ : การพัฒนารูปแบบ, การบริหารกิจการลูกเสือ, สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดนนทบุรี

*นักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

**ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

Abstract

The purposes of this research aimed to 1) study management condition on scouting activities in Basic Education Schools, Nonthaburi Province 2) develop management model on scouting activities in Basic Education Schools, Nonthaburi Province. This research was quantitative and qualitative research. The data were collected by documentary study and in-depth interview. Interview form, assessment form, and questionnaire. Findings revealed that; Overall, management on scouting activities in Basic Education Schools, Nonthaburi Province was at a high level ($\bar{x} = 3.95$). Considering on each aspect, it was found that all 6 aspects were at high level of opinion, ranging from high average to low average; operation planning ($\bar{x} = 3.99$), management ($\bar{x} = 3.97$), measurement and assessment ($\bar{x} = 3.96$), curriculum management ($\bar{x} = 3.95$), management structure ($\bar{x} = 3.92$), and personnel management ($\bar{x} = 3.91$), respectively. Management model on scouting activities in Basic Education Schools, Nonthaburi Province comprised 6 components; management structure, Participation plan, Publicity through the internet network, Advanced technologies, Curriculum development and Five-Letter Scale.

Keywords : Management Model ,Scouting Activities, Basic Education Schools in Nonthaburi Province.

บทนำ

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดให้มีสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่ม และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนซึ่งเป็นกิจกรรมการพัฒนาที่สำคัญ คือการพัฒนาองค์รวมของมนุษย์ให้ครบทุกด้านทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคมให้เป็น ผู้มีศีลธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย และมีคุณภาพ ปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกของการทำประโยชน์เพื่อสังคม ซึ่งสถานศึกษาจะต้องดำเนินการอย่างมีเป้าหมาย มีรูปแบบ และวิธีการที่เหมาะสม กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานแบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ 1. กิจกรรมแนะแนว เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาความสามารถของผู้เรียนให้เหมาะสมตามความแตกต่างระหว่างบุคคล สามารถค้นพบและพัฒนาศักยภาพของตน เสริมสร้างทักษะชีวิต วุฒิกะทางอารมณ์ การเรียนรู้ในเชิงพหุปัญญา และการสร้างสัมพันธภาพที่ดี ซึ่งผู้สอนทุกคนต้องทำ

หน้าที่แนะแนวให้คำปรึกษาด้านชีวิต การศึกษาต่อ และการพัฒนาตนเองสู่โลกอาชีพและการมีงานทำ 2. กิจกรรมนักเรียน เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนเป็นผู้ปฏิบัติตนเองอย่างครบวงจร ตั้งแต่ศึกษาวิเคราะห์วางแผน ปฏิบัติตามแผน ประเมินและปรับปรุงการทำงาน โดยเน้นการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม เช่น ลูกเสือ-เนตรนารียุวกาชาด และผู้บำเพ็ญประโยชน์ เป็นต้น (กรมวิชาการ. 2551: 1-2)

จะเห็นว่า กิจกรรมลูกเสือเป็นกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่บังคับตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่มุ่งจัดประสบการณ์ตรงให้ผู้เรียนเป็นคนดี ใช้ชีวิต ในสังคมอย่างมีความสุข เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ สร้างเสริมผู้เรียนให้มีคุณภาพเหมาะสมตามความแตกต่างระหว่างบุคคล (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2553: 27) ตามพระราชบัญญัติลูกเสือ พ.ศ.2551 กระบวนการ

ลูกเสือจึงเป็นมาตรการที่สำคัญในการพัฒนาเยาวชนที่กระทรวงศึกษาธิการได้ยึดถือเป็นแนวทางดำเนินการอย่างต่อเนื่อง มาเป็นระยะเวลายาวนาน ทุกครั้งที่มีการประชุมสัมมนาที่เกี่ยวกับกิจการลูกเสือ จะมีเสี้ยงกล่าวขวัญถึงความต้องการและความพยายามที่จะพัฒนาการจัดกิจกรรมลูกเสือให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามวัตถุประสงค์ หลักการ วิธีการของกิจการลูกเสืออย่างแท้จริง การจัดทำเกณฑ์การประเมินคุณภาพงานลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นความพยายามอีกทางหนึ่งมุ่งหวังที่จะก่อให้เกิดการจัดมวลกิจกรรมลูกเสือให้กับเยาวชนของชาติและกิจการลูกเสือโดยส่วนรวมอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. 2551: 1)

ด้วยโครงสร้างการบริหารกิจการลูกเสือไม่มีหน่วยงานที่รับผิดชอบดูแลสถานศึกษาจำนวนมาก ระดับอำเภอ ระดับจังหวัดดูแลไม่ทั่วถึง การบริหารบุคลากร ผู้บริหาร ครูผู้สอนวิชาลูกเสือไม่ได้พัฒนาคุณวุฒิทางลูกเสือ การวัดและประเมินผลใช้วิธีการประเมินว่าผ่านและไม่ผ่าน ทั้ง ๆ ที่กิจกรรมลูกเสือเป็นการหล่อหลอมเยาวชนคนดีของสังคม แต่ไม่เน้นและสร้างแรงจูงใจ ต้องวัดและประเมินเป็นคะแนนเหมือนกลุ่มสาระวิชาอื่น ๆ สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร ได้ทำการศึกษาความเป็นไปได้ในการพัฒนากิจกรรมลูกเสือ ในระหว่างเดือนพฤศจิกายน 2550 - พฤษภาคม 2551 โดยศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพในกลุ่มตัวอย่าง 4 กลุ่ม คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน นักเรียน และพ่อแม่ผู้ปกครอง จากสถานศึกษาซึ่งมีการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือ จำนวน 7 แห่ง จาก 4 ภูมิภาคทั่วประเทศ ผลการศึกษาโดยสรุป พบว่า 1) ผู้บริหาร เห็นว่าโครงสร้างหลักสูตรลูกเสือในภาพรวมมีความเหมาะสมในระดับหนึ่ง แต่ยังไม่สอดคล้องกับพัฒนาการของลูกเสือ และยังไม่ทันกับการเปลี่ยนแปลงบริบททางสังคมในปัจจุบัน 2) ครูผู้สอน เห็นว่าหลักสูตร

ลูกเสือในภาพรวมมีเนื้อหามากเกินไป และซ้ำซ้อนกันบ้างไม่เหมาะสมกับสังคมปัจจุบัน หลักสูตรบางเรื่องไม่เหมาะสมกับวุฒิภาวะของลูกเสือ การวัดและประเมินผลไม่เหมาะสม และเวลาจัดกิจกรรมลูกเสือไม่เพียงพอ 3) นักเรียน เห็นว่ากิจกรรมลูกเสือเป็นสิ่งที่ดี และอยากมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร เพื่อให้ได้หลักสูตรที่ตอบสนองความต้องการของผู้เรียนอย่างแท้จริง 4) พ่อแม่ผู้ปกครองและองค์กรชุมชน เห็นว่าชุมชนให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมลูกเสือเป็นอย่างดี ด้วยการสนับสนุนงบประมาณและวัสดุอุปกรณ์ รวมทั้งการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรลูกเสือในบางด้าน เพื่อช่วยพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของลูกเสือ ผลการศึกษาสรุปได้ว่า หลักสูตรกิจกรรมลูกเสือควรต้องได้รับการพัฒนาให้เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพสังคมในปัจจุบันโดยบูรณาการเรื่องทักษะชีวิตเข้าในหลักสูตรกิจกรรมลูกเสือ เพื่อให้เยาวชนที่เข้าร่วมกิจกรรมลูกเสือได้พัฒนาความสามารถในการเผชิญและจัดการปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม (คู่มือการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ที่เน้นทักษะชีวิต. 2553)

ผู้วิจัยเห็นว่าการบริหารงานลูกเสือเป็นเรื่องที่สำคัญอย่างยิ่งที่ผู้เกี่ยวข้องจะต้องให้ความสำคัญ โดยเฉพาะสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดนนทบุรี จึงต้องการศึกษาการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดนนทบุรี เพื่อพัฒนาปรับปรุงการบริหารงานลูกเสือให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลยิ่งขึ้น

ความมุ่งหมายของการวิจัย

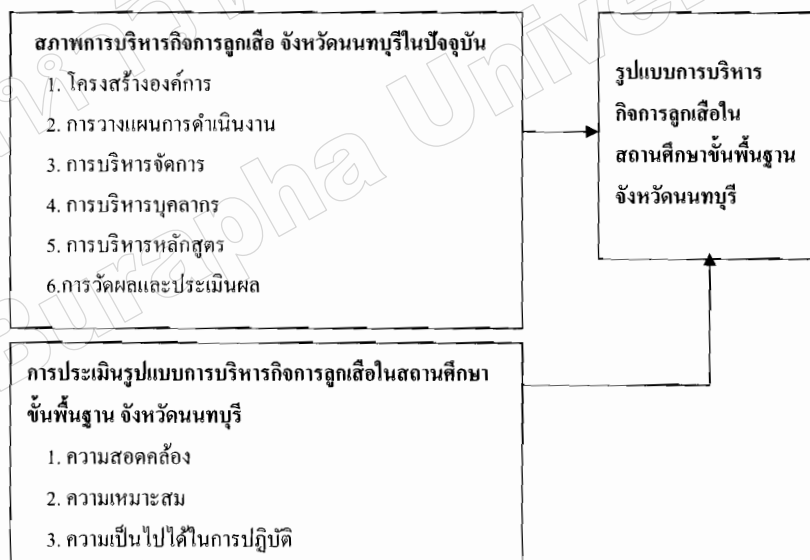
1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดนนทบุรี
2. เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดนนทบุรี

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยรูปแบบการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดนนทบุรี ครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทบทวนเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง จึงได้นำหลักการ แนวคิดต่าง ๆ มาบูรณาการ และกำหนดเป็นกรอบแนวคิด ซึ่งประกอบด้วย การจำแนกประเภทของรูปแบบ แล้วสร้างรูปแบบที่มีลักษณะเป็นรูปแบบเชิงอธิบาย (Semantic Model) จากแนวคิดของ คีพ (Keeves. 1988: 561-565) และวิลเลอร์ (Willer. 1986: 83) ด้านโครงสร้างองค์กร และด้านการวางแผนการดำเนินงาน จากแนวคิดของ ฟาโยล (Fayol. 1949: 110) กุลิก และ เออวิก (Gulick;& Urwick. 1997: 261-263) กลุ่มพัฒนาวิชาการ กองการลูกเสือ กรมพลศึกษา. (2551: 18-24) และสำนักงานลูกเสือแห่งชาติ (2552: 12-13) ด้านการบริหารจัดการ จากแนวคิดของ

สำนักงานลูกเสือแห่งชาติ (2552: 12-13) และสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ (2549: 38 - 39) ด้านการบริหารบุคลากร จากแนวคิดของ แคสเต็ดเดอร์ (Castetter. 1976 : 35) คูนต์ส์และไวฮริช (Koontz;& Wehrich. 1972: 43) ด้านการบริหารหลักสูตร จากแนวคิดของ เซเลอร์ อเล็กซานเดอร์และเลวิส (Saylor Alexander;& Lewis. 1981: 30) ภาวิดา ธาราศรีสุทธิ (2556: ออนไลน์) และด้านการวัดผลและประเมินผล จากแนวคิดของ กระทรวงศึกษาธิการ (2545: 16-23) และสงวน สุทธิเลิศอรุณ (2543 : 36)

ผู้วิจัยได้นำองค์ประกอบการบริหารจัดการทั้ง 6 ด้านดังกล่าวมาหลอมรวมเป็นรูปแบบการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดนนทบุรี ดังนี้ 1) โครงสร้างองค์กร 2) การวางแผนการดำเนินงาน 3) การบริหารจัดการ 4) การบริหารบุคลากร 5) การบริหารหลักสูตร 6) การวัดผลและประเมินผล ขอเสนอเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้ ศึกษารูปแบบการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดนนทบุรี โดยใช้ข้อมูลผลการวิจัยการกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย การศึกษาสภาพการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดนนทบุรีในปัจจุบัน โดยนำแนวคิดของ คีฟ (Keeves. 1988: 561-565) และวิลเลอร์ (Willer. 1986: 83) มาประยุกต์ใช้ มีรายละเอียด ดังนี้

1. ศึกษาสภาพการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดนนทบุรี

2. การยกร่างรูปแบบการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดนนทบุรี มีดังนี้

2.1 สังเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของ เอกสารเกี่ยวกับพระราชบัญญัติลูกเสือ พ.ศ. 2551 1) ประวัติความเป็นมาของกิจการลูกเสือไทย 2) ความหมาย และความสำคัญของลูกเสือและการลูกเสือ 3) นโยบายกิจการลูกเสือของกระทรวงศึกษาธิการ 4) การบริหารกิจการลูกเสือของประเทศไทยในปัจจุบัน 5) แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารกิจการลูกเสือ 5.1) โครงสร้างองค์กร 5.2) การวางแผนการดำเนินงาน 5.3) การบริหารจัดการ 5.4) การบริหารบุคลากร 5.5) การบริหารหลักสูตร 5.6) การวัดผลและประเมินผล

2.2 ตรวจสอบคุณภาพของร่างรูปแบบ โดยขอคำปรึกษาจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสม

2.3 ปรับปรุงร่างรูปแบบตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

3. ประเมินรูปแบบโดยผู้เชี่ยวชาญ ประกอบด้วยผู้บริหารจากสำนักงานลูกเสือแห่งชาติ ผู้บริหารจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาที่ผ่านการฝึกอบรมผู้บังคับบัญชาลูกเสือขั้นหัวหน้า ผู้ให้การฝึกอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือ (Leader Trainers Course) จำนวน 17 คน

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาสภาพการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดนนทบุรี และเพื่อสร้างรูปแบบการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดนนทบุรี โดยมีขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของจังหวัดนนทบุรี ทั้งหมดจำนวน 114 คน (ข้อมูลสารสนเทศ: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 และ 2. 2556: ออนไลน์)

1.1 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับประถมศึกษาของจังหวัดนนทบุรี ผู้วิจัยเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) จำนวน 96 คน

1.2 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) ได้แก่ ผู้บริหารจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี และผู้เกี่ยวข้องเกี่ยวกับกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดนนทบุรี จำนวน 6 คน ซึ่งเป็นผู้ที่มีความรู้ในเรื่องการบริหารกิจการลูกเสือมากที่สุดและมีความเหมาะสมที่จะให้ข้อมูลได้ โดยผู้วิจัยจะใช้แบบสัมภาษณ์มีโครงสร้าง

2. กำหนดกรอบในการสร้างรูปแบบการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดนนทบุรี ดังนี้

2.1 การจำแนกประเภทของรูปแบบแล้วสร้างรูปแบบที่มีลักษณะเป็นรูปแบบเชิงอธิบาย (Semantic Model) ผู้วิจัยใช้แนวคิดของ คีฟ (Keeves. 1988: 561-565) และวิลเลอร์ (Willer. 1986: 83)

2.2 ด้านโครงสร้างองค์กร และด้านการวางแผนการดำเนินงาน จากแนวคิดของ ฟาโยล (Fayol. 1949: 110) กุลลิก และ เออวิก (Gulick;& Urwick. 1997: 261-263) กลุ่มพัฒนาวิชาการ กองการลูกเสือ

กรมพลศึกษา (2551: 18-24) และสำนักงานลูกเสือแห่งชาติ (2552: 12-13)

2.3 ด้านการบริหารจัดการ จากแนวคิดของ สำนักงานลูกเสือแห่งชาติ (2552: 12-13) และ สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ (2549: 38 - 39)

2.4 ด้านการบริหารบุคลากร จากแนวคิดของแคสเต็ดเดอร์ (Castetter, 1976: 35) คูนต์ส์และไวริช (Koontz;& Weihrich. 1972: 43)

2.5 ด้านการบริหารหลักสูตร จากแนวคิดของ เซเลอร์ อเล็กซานเดอร์และเลวิส (Saylor Alexander;& Lewis. 1981: 30) ภาวิดา ธาราศรีสุทธิ (2556: ออนไลน์)

2.6 ด้านการวัดผลและประเมินผล จากแนวคิดของ กระทรวงศึกษาธิการ (2545: 16-23) และ สงวน สุทธิเลิศอรุณ (2543: 36)

ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้บูรณาการแนวคิดต่างๆ เพื่อนำมาสร้างรูปแบบการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดนนทบุรี มี 6 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) โครงสร้างองค์กร 2) การวางแผนการดำเนินงาน 3) การบริหารจัดการ 4) การบริหารบุคลากร 5) การบริหารหลักสูตร 6) การวัดผลและประเมินผล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์รูปแบบการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดนนทบุรี ดังนี้

1. แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดนนทบุรี

2. แบบสัมภาษณ์มีโครงสร้าง เป็นการสัมภาษณ์ที่มีการกำหนดกฎเกณฑ์เกี่ยวกับคำถามและลำดับขั้นตอนของการสัมภาษณ์ไว้ล่วงหน้า เป็นการพูดคุยสนทนาตามธรรมชาติ (Naturalistic Inquiry) กับผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความชำนาญด้านกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดนนทบุรี

วิธีรวบรวมข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

1. ผู้ทำการวิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ แบบตัวต่อตัวเพื่อเปิดเผยสิ่งจูงใจ ความเชื่อ ทศนคติของผู้ตอบ โดยเตรียมคำถามมีโครงสร้าง (structured Interview) โดยการกำหนดคำถามออกเป็นประเด็นให้ครอบคลุม และสอดคล้องกับเรื่องที่ทำวิจัย ก่อนเริ่มทำการการสัมภาษณ์ ผู้ทำการวิจัยได้แสดงถึงความมุ่งหมายของการสัมภาษณ์ ระหว่างการสัมภาษณ์ ผู้ทำการวิจัยได้มีปฏิสัมพันธ์แบบต่อนหน้ากับผู้ให้สัมภาษณ์ เพื่อเกิดการแลกเปลี่ยน แสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ และมีการทดสอบคำถามและคำตอบเพื่อเป็นแนวทางในการถามคำถามต่อไป โดยจะใช้เวลาในการสัมภาษณ์ประมาณ 30-60 นาที ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความร่วมมือของผู้ให้สัมภาษณ์ การสัมภาษณ์แต่ละรายจะทำการสัมภาษณ์จนกว่าจะไม่พบข้อสงสัยหรือไม่มีข้อมูลใหม่เกิดขึ้น ที่เรียกว่า ข้อมูลอิ่มตัว (Data Saturation) จึงหยุดการสัมภาษณ์ ซึ่งองอาจ นัยพัฒน์ (2548: 233) อธิบายว่า การอิ่มตัวของข้อมูล อาจเกิดจากข้อมูลที่รวบรวมมาได้มีลักษณะแบบแผนเป็นอย่างเดียวกัน (Emergence of Regularities) หรืออีกนัยหนึ่งคือข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาได้ส่วนใหญ่มีลักษณะทับซ้อนสาระในประเด็นเดียวกัน

2. ในขณะสัมภาษณ์ผู้ทำการวิจัยจะใช้การจดบันทึกสรุปสั้น ๆ เฉพาะประเด็นที่สำคัญ และเมื่อจบการสัมภาษณ์ จะทำการบันทึกข้อมูลอื่น ๆ ทันที เช่น ลักษณะท่าทาง ลักษณะน้ำเสียง ตามความเป็นจริงโดยไม่มีการตีความ นอกจากนี้ยังได้บันทึกเกี่ยวกับความคิด ความรู้สึกหรือปัญหาที่เกิดขึ้นกับผู้ทำการวิจัยขณะที่รวบรวมข้อมูล ซึ่งการเขียนบันทึกสรุปสั้น ๆ ดังกล่าวมีประโยชน์สำหรับผู้วิจัยในการมองเห็นความเชื่อมโยงระหว่างกลุ่มหัวข้อสรุป (องอาจ นัยพัฒน์. 2548: 232; อรุณี อ่อนสวัสดิ์. 2551: 282)

3. นำข้อมูลมาทำการตรวจสอบความชัดเจน หรือที่ไม่ครบถ้วน เพื่อนำไปศึกษาเพิ่มเติมในการ สัมภาษณ์ครั้งต่อไป และข้อมูลที่ได้อีกผู้ทำวิจัยจะ นำมาถอดเทปคำต่อคำ ประโยคต่อประโยค แล้วตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลอีกครั้งด้วยการ ฟังเทป บันทึกเสียงซ้ำ

นอกจากนี้ ผู้วิจัยดำเนินการตรวจสอบข้อมูล ก่อนการนำไปวิเคราะห์ข้อมูลนั้น เป็นการดำเนินงาน เพื่อให้ข้อมูลมีความถูกต้องมากที่สุด ผู้วิจัยจึงได้ทำการ ตรวจสอบข้อมูล โดยมีหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

1. การตรวจสอบความตรง ผู้วิจัยได้เริ่ม พัฒนาการรอบความคิดการวิจัยในครั้งนี้อย่างเป็นขั้นตอน และกำหนดเกณฑ์การดำเนินงานในแต่ละขั้นตอนไว้ ชัดเจน เช่น การเลือกผู้เชี่ยวชาญ การเลือกกลุ่มตัวอย่าง ที่เป็นผู้บริหารเขตพื้นที่การศึกษา เป็นต้น ซึ่งเป็นการ ขจัดความอคติในการทำการวิจัยของผู้วิจัย จึงเป็นการ ตรวจสอบความตรงไปแล้วขั้นหนึ่ง

2. เนื่องจากการวิจัยเชิงคุณภาพไม่จำเป็นต้อง ตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย เพราะตัวผู้วิจัยถือเป็น เครื่องมือที่สำคัญ ทำการตรวจสอบข้อมูลที่ได้อีกโดย วิธีการที่เรียกว่า การตรวจสอบ แบบสามเส้า (สมิตร์ สุวรรณ. (ม.ป.ป.: 3) ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้ใช้การตรวจสอบ ข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation) โดยอาศัยวิธีการ ของ (Denzin, 1978: 12) ได้เสนอไว้ ดังนี้

2.1 การตรวจสอบสามเส้าด้านข้อมูล (Data Triangulation) ตรวจสอบข้อมูลจากแหล่งข้อมูล เวลา สถานที่ และบุคคล ที่ต่างกันต้องได้ข้อมูลที่ตรงกัน

2.2 การตรวจสอบสามเส้าด้านผู้วิจัย (Investigator Triangulation) คือการตรวจสอบ ว่าผู้วิจัยแต่ละคนจะได้ข้อมูลต่างกันอย่างไร โดยไม่ เปลี่ยนตัวผู้สังเกตแทนที่จะใช้ผู้วิจัยคนเดียวกันสังเกต โดยตลอด ในกรณีที่ไม่วางใจในคุณภาพของผู้รวบรวม ข้อมูลสนาม ควรเปลี่ยนตัวผู้วิจัยให้มีหลายคน

2.3 การตรวจสอบสามเส้าด้านทฤษฎี (Theory Triangulation) คือการตรวจสอบว่า ถ้าผู้วิจัยใช้แนวคิดทฤษฎีที่ต่างไปจากเดิมจะทำให้การ ตีความข้อมูลแตกต่างกันมากน้อยเพียงใด

2.4 การตรวจสอบสามเส้าด้านวิธีรวบรวม ข้อมูล (Methodological Triangulation) ตรวจสอบ ข้อมูลจากการเก็บรวบรวมข้อมูล ที่ใช้การเก็บรวบรวม ข้อมูลหลายวิธี ในเรื่องเดียวกันด้วยวิธีการต่าง ๆ ได้แก่ การสังเกต การสัมภาษณ์ การศึกษาเอกสาร การจัด กระทำข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมในการวิจัย ครั้งนี้มีทั้งข้อมูลเชิงปริมาณและข้อมูลเชิงคุณภาพ การ วิเคราะห์ข้อมูลมี ดังนี้

1. ข้อมูลเชิงปริมาณ วิเคราะห์โดยคำนวณ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (Standard Deviation)

2. ข้อมูลเชิงคุณภาพจากแบบสอบถาม ปลายเปิด การสัมภาษณ์ วิเคราะห์ด้วยการวิเคราะห์ เนื้อหา (Content Analysis)

ทั้งนี้ ผู้วิจัยจะนำข้อค้นพบจากการศึกษาทั้ง 2 ส่วนมาสังเคราะห์เพื่อให้ได้ข้อสรุปที่เป็นข้อความรู้ ตามความมุ่งหมายของการวิจัย ตามเกณฑ์การยอมรับ ที่กำหนดขึ้นคือ 1) ข้อค้นพบจากการศึกษาทั้ง 2 ส่วน ที่ตรงกันหรือมีความเชื่อมโยงสามารถอธิบายในเชิง สาเหตุต่อกันได้ 2) ข้อค้นพบจากการศึกษาเชิงปริมาณ ที่ระบุว่าเป็นปัจจัยในระดับมาก แม้ข้อค้นพบไม่ได้ระบุ ไว้ 3) ข้อค้นพบจากการศึกษาเชิงคุณภาพที่มีข้อมูล หลักฐานปรากฏชัดเจน แม้ข้อค้นพบเชิงปริมาณไม่ได้ ระบุไว้

ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลที่ได้แล้วนำมาตรวจสอบ ความสมบูรณ์ของแบบสอบถามและวิเคราะห์ข้อมูลโดย ใช้เครื่องโปรแกรมคอมพิวเตอร์ทางสถิติ ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลในตอนต้นที่ 1 ได้แก่ การวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามได้ ค่าแจกแจงความถี่ (f) และค่าร้อยละ (%)

2. วิเคราะห์ข้อมูลในตอนต้นที่ 2 ได้แก่ การวิเคราะห์กระบวนการบริหารกิจกรรมลูกเสือของ โรงเรียนสังกัดสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดนนทบุรี ใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำค่าเฉลี่ยไปเทียบกับเกณฑ์การประเมินตามแนวคิดของ เบสต์ (Best, 1983: 181-185)

3. การวิเคราะห์เชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์ วิเคราะห์ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้สถิติวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. สถิติพื้นฐาน 1.1 ค่าร้อยละ (Percentage) 1.2 ค่าเฉลี่ย (Mean) 1.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของ เครื่องมือ 2.1 หาค่าอำนาจจำแนกของข้อคำถามโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 2.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้วิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของ ครอนบาค (Cronbach)

3. ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 96 ชุด ได้รับคืน 96 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

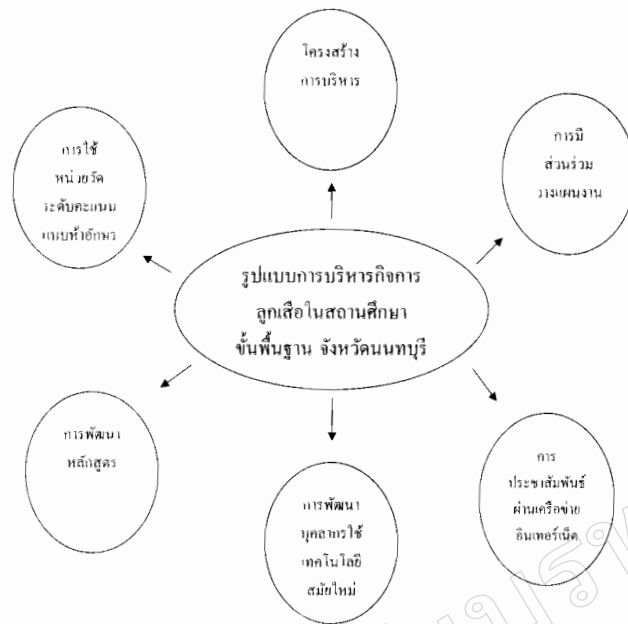
1. จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามมีจำนวนทั้งสิ้น จำนวน 96 คน เป็นเพศ ชาย จำนวน 83 คน คิดเป็น ร้อยละ 86.46 หญิง จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 13.54 วุฒิกศศึกษาปริญญาตรี จำนวน 7 คน คิดเป็น

ร้อยละ 7.29 สูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 89 คน คิดเป็น ร้อยละ 92.71 วุฒิสุงสุดทางลูกเสือ หรือเคยผ่านการอบรมทางลูกเสือ ชั้นความรู้เบื้องต้น B.T.C. จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 16.67 ชั้นความรู้ชั้นสูง A.T.C จำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 79.17 และวุฒิอื่นๆ จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 4.16

2. การบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน จังหวัดนนทบุรี ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.95$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดนนทบุรี อยู่ในระดับมากทั้ง 6 ด้าน เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการวางแผนการดำเนินงาน ($\bar{x} = 3.99$) ด้านการบริหารจัดการ ($\bar{x} = 3.97$) ด้านการวัดผลและประเมินผล ($\bar{x} = 3.96$) ด้านการบริหารหลักสูตร ($\bar{x} = 3.95$) ด้านโครงสร้างการบริหาร ($\bar{x} = 3.92$) และด้านการบริหารบุคลากร ($\bar{x} = 3.91$) ตามลำดับ รูปแบบการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดนนทบุรี ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ คือ โครงสร้างการบริหาร การมีส่วนร่วมวางแผนงาน การประชาสัมพันธ์ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต การพัฒนาบุคลากรใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ การพัฒนาหลักสูตร และการใช้หน่วยวัด ระดับคะแนนแบบห้าอักษร

รูปแบบการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดนนทบุรี ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1. โครงสร้างการบริหาร 2. การมีส่วนร่วมวางแผนงาน 3. การประชาสัมพันธ์ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต 4. การพัฒนาบุคลากรใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ 5. การพัฒนาหลักสูตร 6. การใช้หน่วยวัด ระดับคะแนนแบบห้าอักษร ดังภาพประกอบ ดังนี้

ภาพประกอบ 2 รูปแบบการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดนนทบุรี

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดนนทบุรี พบประเด็นที่น่าสนใจ ผู้วิจัยนำมาอภิปรายผลดังนี้

จากการสร้างรูปแบบการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดนนทบุรี ทั้ง 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1. โครงสร้างการบริหาร 2. การมีส่วนร่วมร่วมวางแผนงาน 3. การประชาสัมพันธ์ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต 4. การพัฒนาบุคลากรใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ 5. การพัฒนาหลักสูตร 6. การใช้หน่วยวัดระดับคะแนนแบบห้าอักษร ดังนั้น ผู้วิจัยจึงนำมาอภิปรายถึงความสัมพันธ์กับแนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเป็นรายชื่อ ดังนี้

1. โครงสร้างการบริหาร เป็นการจัดวางโครงสร้างการบริหารกิจกรรมลูกเสือ เน้นรูปแบบองค์กรให้เหมาะสม โดยจัดมีสำนักงานลูกเสืออำเภอ และองค์กรคณะบุคคล ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

มีอำนาจหน้าที่เต็มรูปแบบ เพื่อทำให้เกิดความคล่องตัวในการบริหารกิจการลูกเสือ สอดคล้องกับ วิโรจน์ สารรัตนะ (2546: 107) ที่กล่าวว่า การจัดการองค์กรเป็นหน้าที่ทางการบริหารที่ผู้บริหารจะต้องให้ความสำคัญตรวจสอบเป็นระยะๆ เพื่อให้มั่นใจว่าในสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป โครงสร้างองค์กรที่ออกแบบไว้แต่เดิมยังมีความเหมาะสมที่จะทำให้บรรลุจุดหมายขององค์กรหรือไม่ ในปัจจุบันโครงสร้างองค์กรที่สามารถรองรับกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมนั้นจะต้องมีความยืดหยุ่น มีช่วงการบังคับบัญชาที่สั้น หรือมีโครงสร้างในลักษณะแบนราบ มีลักษณะของการประสานความร่วมมือระหว่างหลายฝ่ายงานที่มีการผนีกกำลังบุคลากรที่มีความสามารถ เฉพาะความชำนาญในหน้าที่ให้เกิดกระบวนการดำเนินงานในเชิงบูรณาการ นำมาซึ่งความรวดเร็ว ความมีประสิทธิภาพ และคุณภาพของงาน สอดคล้องกับ ฮอดจ์ แอนโธนี และเกลส์ (Hodge, Anthony;& Lawrence M. Gale. 1996: 374)

2. การมีส่วนร่วมวางแผนงาน มีการส่งเสริมให้ลูกเสือมีส่วนร่วมในการบริหารกองลูกเสือของตน และประสานกับชุมชนในการจัดกิจกรรมบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ สอดคล้องกับแอคคอฟฟ์ (Ackoff, 1970: 1-4) ได้อธิบายว่า การวางแผนคือ บางสิ่งบางอย่างที่เราจะทำก่อนที่จะมีการกระทำ (Action) เกิดขึ้นและเป็นเรื่องของการตัดสินใจโดยอาศัยการทำนายไว้ล่วงหน้าความหมายนี้ชี้ให้เห็นว่าการวางแผนเป็นกระบวนการตัดสินใจที่ต้องทำก่อนที่จะมีการทำจริงในอนาคต และต้องมีการทำนายหรือการคาดการณ์ไว้ล่วงหน้าว่าจะทำอะไร แนวคิดของ ดรอร์ (Dror, 1968: 12-16) สรุปลักษณะของการวางแผนที่ดี ตามแนวความคิดได้ ดังนี้ 1) การวางแผนที่ดีจะต้องเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องตลอดเวลา เมื่อวางแผนไปแล้วจะหยุดนิ่งเฉยไม่ได้จะต้องคอยติดตามดูแล แก้ไข ปรับปรุงแผนให้ทันสมัย และใช้ได้ตลอดเวลา 2) การวางแผนที่ดีจะต้องมีข้อมูลที่ถูกต้อง เชื่อถือได้ และข้อมูลต้องเพียงพอ ทั้งข้อมูลในอดีตและข้อมูลในปัจจุบัน เพื่อกำหนดทิศทางการกระทำในอนาคต 3) ความสำเร็จของการวางแผนจะขึ้นอยู่กับ “การจัดการทรัพยากร” (Resource Management) ในการวางแผนอย่างเพียงพอ และหน่วยงานที่ทำหน้าที่วางแผนจะต้องมีอำนาจในงบประมาณ และมีอำนาจในการสั่งการให้หน่วยงานที่ทำหน้าที่ปฏิบัติ ดำเนินงานตามแผนให้บรรลุวัตถุประสงค์ 4) การวางแผนที่ดีจะต้องประกอบด้วย 4.1) การสร้างทางเลือก หรือแสวงหาทางเลือก อย่างน้อย 2 ทางเลือก 4.2) การวิเคราะห์ทางเลือกแต่ละทางเลือก การเปรียบเทียบทางเลือกแต่ละทางเลือก 4.3) การเลือกทางเลือกที่เหมาะสมเพื่อการดำเนินการตามแผน 5) การวางแผนที่ดีต้องเน้นถึงการกระทำที่จะสามารถเป็นไปได้ในอนาคต ดังนั้นจึงต้องศึกษาความเป็นไปได้ของแผนทุกแง่ทุกมุมเสียก่อน เช่น ศึกษาความเป็นไปได้เศรษฐกิจการเงิน ด้านการบริหารจัดการ ด้านสังคมวัฒนธรรม ด้านการเมือง

ด้านสิ่งแวดล้อม ฯลฯ แล้วค่อยตัดสินใจว่าจะกระทำหรือไม่กระทำ 6) การวางแผนที่ดี ควรพยากรณ์ หรือคาดการณ์ในอนาคตได้ถูกต้อง หรือใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากที่สุด การจะพยากรณ์ได้ใกล้เคียงกับความเป็นจริง นักวางแผนจะต้องมีข้อมูลมากข้อมูลทันสมัย และข้อมูลถูกต้อง ไม่ควรใช้ความรู้สึกของตนเองในการคาดการณ์ สอดคล้องกับแนวคิดของอุทัย บุญประเสริฐ (2548:154-156)

3. การประชาสัมพันธ์ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เป็นการประชาสัมพันธ์ กิจกรรมลูกเสือผ่านสื่อ Social Network ในช่องทางต่าง ๆ เช่น Facebook, YouTube, twitter และ Skype สอดคล้องกับแนวคิดของ Wohlstetter and Morhman. Wohlstetter. และOdden (Wohlstetter and Morhman, 1993; Wohlstetter 1995; Odden and Wohlstetter, 1995) ที่กล่าวถึง กลยุทธ์สำคัญที่ทำให้การบริหารประสบความสำเร็จ ได้แก่ การเผยแพร่ข้อมูลและสารสนเทศ การเผยแพร่สารสนเทศ ควรเป็นการดำเนินการเพื่อให้ผู้มีส่วนได้เสียได้รับรู้เรื่องเกี่ยวกับโรงเรียนให้มากที่สุด เพราะในอดีตสารสนเทศมักจะมาจกหน่วยงานกลาง ตรงไปยังโรงเรียนแล้วย้อนกลับไปหน่วยงานกลางอีก โดยที่ครูในโรงเรียนหรือผู้ปกครองไม่มีโอกาสได้รับรู้เลย การเผยแพร่สารสนเทศในโรงเรียนที่บริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานเน้นการที่บุคลากรที่เกี่ยวข้องและชุมชนจะต้องได้รับรู้ผลการปฏิบัติงานของโรงเรียนมากที่สุด วิธีการเผยแพร่สารสนเทศที่นิยมใช้ อาจใช้รูปแบบต่อไปนี้ เป็นสื่อ เช่น ใช้กลุ่มงาน (Work Group) โรงเรียนต้องสร้างเครือข่าย (Network) ของกลุ่มงาน ซึ่งโดยปกติครูแต่ละคนจะเป็นคณะทำงานหรือเป็นสมาชิกในกลุ่มงานต่าง ๆ 2 หรือ 3 คณะขึ้นไป การให้ข้อมูลสารสนเทศผ่านกลุ่มงาน จะทำให้มีการรับรู้ข่าวสารทั่วโรงเรียนได้ง่าย การใช้การประชุม (Meeting) บางโรงเรียนมีข้อกำหนดให้มีการประชุมในระดับหมวดวิชาหรือกลุ่ม

ขั้นทันทีหลังจากการประชุมระดับหัวหน้างานแล้ว ทั้งนี้ เพื่อที่จะกระจายสารสนเทศไปยังทุกคนอย่างรวดเร็ว และได้รับผลย้อนกลับ (Feedback) ได้ทันการ

4. การพัฒนาบุคลากรใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ การส่งเสริมให้ครูลูกเสือใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ เช่น จัดกิจกรรมผ่านทางโซเชียล เน็ตเวิร์ก (Social Network) ซึ่งเป็นสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่เยาวชนรุ่นใหม่ให้ความนิยม และตอบสนองความต้องการของวัยรุ่นได้มากขึ้น สอดคล้องกับกลุ่มวิจัยและประเมินคุณภาพการศึกษา กรมสามัญศึกษา (2544: 8) เห็นว่าหลักการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน คือ การพัฒนาระบบสารสนเทศ โดยการกระจายสารสนเทศจากส่วนกลางสู่เขตพื้นที่และสถานศึกษา รวมทั้งจากผู้บริหารสู่ครู ผู้ปกครอง ชุมชน และนักเรียน การพัฒนาความรู้ และทักษะ ความรู้และทักษะในการวางแผน ภาวะผู้นำ และเทคนิควิธีการทำงานอื่นๆ สอดคล้องงานวิจัยของ เสกสิฐ เล่ากิจเจริญ (2550: 12-14) และสอดคล้องงานวิจัยของ โอดเดน; และ คาโรลิน (Odden;& Carolyn. 1998: Abstract) พบว่าควรเปิดให้โรงเรียนจัดหาและคัดเลือกบุคลากรได้เอง เพื่อจะได้สร้างคณะทำงานที่ร่วมกันทำงานตามวิสัยทัศน์ พันธกิจ และวัฒนธรรมของโรงเรียน และจัดให้มีการพัฒนาด้านวิชาชีพทั่วทั้งโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง ทั้งด้านหลักสูตรการเรียนการสอน และทักษะในการบริหารจัดการ สร้างระบบที่มีการพัฒนาอย่างดีเพื่อบุคลากรทุกคนเข้าถึงข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียน โดยเฉพาะข้อมูลเกี่ยวกับความรู้และการปฏิบัติที่ดีที่สุด การพัฒนาการให้รางวัลบุคลากรที่ช่วยทำให้โรงเรียนบรรลุจุดมุ่งหมาย

5. การพัฒนาหลักสูตร เป็นการส่งเสริมให้กิจกรรมลูกเสือเป็นวิชาบังคับ จัดให้เป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ (ลูกเสือศึกษา) ไม่ใช่เพียงกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จากการศึกษาเห็นว่าการจัดกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษา เป็นการจัดกิจกรรมในลักษณะของกิจกรรมนักเรียน ในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ซึ่งต้อง

ดำเนินการตามข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติและแนวปฏิบัติในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเช่นเดียวกับกิจกรรมอื่น ๆ โครงสร้างหลักสูตรลูกเสือในภาพรวมไม่มีความเหมาะสมในทุกระดับ ไม่สอดคล้องกับพัฒนาการของลูกเสือ หลักสูตรกิจกรรมลูกเสือควรต้องได้รับการพัฒนาให้เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพสังคมในปัจจุบันโดยบูรณาการเรื่องทักษะชีวิตเข้าในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ตลอดจนหลักสูตรการจัดกิจกรรมลูกเสือทุกประเภทต้องเหมาะสมกับวุฒิภาวะของลูกเสือและเนตรนารี ในปัจจุบันกิจกรรมลูกเสือไม่ได้มีการบูรณาการกับกลุ่มสาระอื่นๆ ต้องกำหนดกิจกรรมลูกเสือให้เป็นกลุ่มสาระลูกเสือ จากแนวคิดของกลุ่มวิจัยและประเมินคุณภาพการศึกษา กรมสามัญศึกษา (2544: 8) เห็นว่าหลักการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน คือ การกระจายอำนาจ (decentralization) ในการตัดสินใจด้านวิชาการ (หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน) สอดคล้องงานวิจัยของ โอดเดน; และ คาโรลิน (Odden;& Carolyn. 1998: Abstract) เสนอว่าควรยึดจุดมุ่งหมายของมตรัฐและเขตการศึกษา มาตราฐานและเทียบเคียงสมรรถนะ โดยมีจุดเน้นของการปฏิรูปมุ่งไปที่ยกระดับการเรียนของนักเรียนให้สูงขึ้น และรวบรวมศักยภาพของครู เพื่อปรับเปลี่ยนหลักสูตรและการสอน ดังนั้น โดยรวมแล้วหลักสูตรที่ดีจะต้องมีโครงสร้างที่ยืดหยุ่นได้ สอดคล้องกับแนวคิดของ กระทรวงศึกษาธิการ (2551) เสนอแนวคิดเกี่ยวกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้ง เจตคติ ที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคน

สามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ หลักการ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหลักการที่สำคัญ ดังนี้ 1) เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อความเป็นเอกภาพของชาติ มีจุดหมายและมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมายสำหรับพัฒนาเด็กและเยาวชน ให้มีความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณธรรมบนพื้นฐานของความเป็นไทยควบคู่กับความเป็นสากล 2) เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อปวงชน ที่ประชาชนทุกคนมีโอกาสได้รับการศึกษาอย่างเสมอภาคและมีคุณภาพ 3) เป็นหลักสูตรการศึกษาที่สนองการกระจายอำนาจให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น 4) เป็นหลักสูตรการศึกษาที่มีโครงสร้างยืดหยุ่นทั้งด้านสาระ การเรียนรู้ เวลา และการจัดการเรียนรู้ สอดคล้องกับเบญจวรรณ สุธรรมรักษ์ (2546: 10) ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะของหลักสูตรที่ดีว่าหลักสูตรที่ดีควรมีจุดมุ่งหมายที่ดีและที่สำคัญ คือ ควรตั้งอยู่บนรากฐานของการศึกษาที่ถูกต้องสามารถนำไปปฏิบัติได้จริงและมุ่งสร้างค่านิยม ขนบธรรมเนียมประเพณีวัฒนธรรมและมีความเสียสละ หลักสูตรจะต้องมีความชัดเจนมีความต่อเนื่อง เน้นให้ผู้เรียนเป็นคนคิดเป็นทำเป็นมีความสนใจ มีความกระตือรือร้น ส่งเสริมอาชีพตามความถนัดและความสามารถยืดหยุ่นได้ เปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบัน

6. การใช้หน่วยวัด ระดับคะแนนแบบห้าอักษร เป็นการที่ผู้เรียนทราบผลการเรียนเพียงผ่าน-ไม่ผ่าน ทำให้ขาดความกระตือรือร้น ดังนั้นจะใช้ระบบการตัดเกรดแบบห้าอักษร ดังนั้นการวัดผลและประเมินผลที่ดี ต้องมีดัชนีตัวชี้วัดมีน้ำหนักเป็นค่าคะแนนออกมาอย่างชัดเจน จากการประเมินกิจกรรมลูกเสืออย่างที่เคยปฏิบัติกันมา คือ ผ่านกับไม่ผ่าน ทั้ง ๆ ที่กิจการลูกเสือสามารถกำหนดชีวิตเยาวชนครอบครัว สังคม และประเทศชาติได้เป็นอย่างดีเยี่ยม แต่ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายไม่เห็นความสำคัญเท่าที่ควร

ทำให้เยาวชนที่เข้าร่วมกิจกรรมลูกเสือไม่ได้พัฒนาขีดความสามารถในการเผชิญหน้ากับปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม จึงต้องปรับแก้ไขรูปแบบการวัดผลและประเมินผลใหม่ ซึ่งสมนึก กัททิษณี (2546: 221) กล่าวถึง จุดมุ่งหมายของการวัดผล ดังนี้ วัดผลเพื่อจัดอันดับหรือจัดตำแหน่ง (Placement) หมายถึง การวัดผลเพื่อจัดอันดับความสามารถของนักเรียนในกลุ่มเดียวกันว่าใครเก่งกว่า ใครควรได้อันดับที่ 1, 2, 3 หรือสอบผ่าน-ไม่ผ่าน เป็นต้น นอกจากนี้ จากแนวคิดของ พิเชิต ฤทธิจรรยา (2548: 31) ได้กล่าวถึงความมุ่งหมายของการประเมินผลว่ามีหลายประการซึ่งครูอาจเลือกใช้ให้ตรงกับความต้องการ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

การวิจัย รูปแบบการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดนนทบุรี ผลการวิจัยสะท้อนให้เห็นสิ่งที่กำลังทำ คือ การบริหารกิจการลูกเสือ และสิ่งที่ต้องทำในอนาคตคือรูปแบบการบริหารกิจการลูกเสือ ข้อมูลเหล่านี้เป็นสารสนเทศทางการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่จะนำไปใช้ในการวางแผนพัฒนากิจกรรมลูกเสือของสถานศึกษาในสังกัด ปรับปรุงในการบริหารจัดการกิจการลูกเสือในสถานศึกษาของตนเองให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ดังข้อเสนอแนะ ดังนี้

ข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา

1. ผู้บริหารสถานศึกษาควรกำหนดแผนในการจัดส่งบุคลากรเข้ารับการอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสืออย่างต่อเนื่อง
2. ผู้บริหารสถานศึกษา ควรสนับสนุนให้ครูที่ปฏิบัติงานกิจกรรมลูกเสือ มีความมั่นใจในการปฏิบัติงาน

3. ควรส่งเสริมให้ครูจัดทำผลงานทางลูกเสือ เป็นผลงานทางวิชาการเพื่อความก้าวหน้าทางวิทยฐานะ

4. การจัดกิจกรรมลูกเสือควรกำหนดความมุ่งหมายให้ผู้เรียนได้มีประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อพัฒนาค่านิยม แนวคิด และทัศนคติเพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาทั้งในด้านความรู้ ความทัศนคติ และพฤติกรรมต่างๆ อันพึงประสงค์

5. ควรกำหนดรูปแบบ วิธีการ เครื่องมือ สำหรับการประเมินผลการดำเนินงานกิจกรรมลูกเสืออย่างชัดเจน

ข้อเสนอแนะสำหรับ หน่วยงานต้นสังกัด

1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา(สพท.) ควรแต่งตั้งคณะกรรมการกรรมการลูกเสือเขตฯ โดยคำนึงถึงคุณวุฒิทางลูกเสือ

2. ควรจัดบุคลากรใน สพท. ให้มีจำนวนมาก เพียงพอ และให้มีแต่งตั้งบุคลากร ใน สพท. เพื่อทำหน้าที่ในการประสานงานระหว่าง สพท. กับสถานศึกษา

3. สพท. กับสถานศึกษา ควรประสาน เพื่อให้มีการยกย่อง เชิดชูเกียรติ ผู้รับผิดชอบงานลูกเสือ เช่น การให้ความดีความชอบ หรือมอบโล่และเกียรติบัตร

4. ผู้บริหารต้นสังกัด กระทรวงศึกษาธิการ (ศธ.) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) สพท. ควรให้ความสำคัญและสนใจในกิจการลูกเสือให้มากกว่าที่เป็นอยู่

5. ควรมีการนิเทศติดตามประเมินผลในทุก ระดับ ต่อเนื่องสม่ำเสมอ และควรเปลี่ยนเป็นวิชาลูกเสือ ให้การประเมินผลด้วยระบบการตัดเกรด

6. ควรพัฒนาครูผู้สอนลูกเสืออย่างต่อเนื่อง และสนับสนุนงบประมาณดำเนินการให้มากและเพียงพอ

7. ควรแก้ไขเรื่องโครงสร้างให้สั้น ให้อำนาจหน่วยงานระดับอำเภอ และ สพท. เป็นผู้ตัดสินใจตามกรอบภารกิจลูกเสือ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรวิจัยรูปแบบการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในระดับภูมิภาค

2. ควรวิจัยรูปแบบการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในระดับประเทศ

3. ควรวิจัยรูปแบบการบริหารกิจการลูกเสือในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสู่ระดับสากลเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน

เอกสารอ้างอิง

กรมสามัญศึกษา, กระทรวงศึกษาธิการ. (ม.ป.ป.). *คู่มือการบริหารกิจการลูกเสือโรงเรียนสังกัด*

กรมสามัญศึกษา. (ม.ป.ท.) (เอกสารอัดสำเนา).

กรมสามัญศึกษา, กระทรวงศึกษาธิการ. (2544). *แนวทางสู่การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของ*

กรมสามัญศึกษา. กรุงเทพฯ: กลุ่มวิจัยและประเมินคุณภาพการศึกษา กองการมัธยมศึกษา.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2)*

พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

_____. (2551). *แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช*

2551. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด.

- ไฉย อุดมบุญญาภาพและคณะ (2547). *School-Based Management (การบริหารการศึกษา โดยมีโรงเรียนเป็นฐาน)*. รายงานประกอบการศึกษา Doctoral Seminar in C&I. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- พิชิต ฤทธิ์จรูญ. (2548). *หลักการวัดและประเมินผลทางการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: เฮ้าส์ ออฟ เคอร์รี่มีส์.
- ภารดี อนันต์นาวิ. (2553). *หลักการ แนวคิด ทฤษฎีทางการบริหารการศึกษา*. ชลบุรี: มนต์รี.
- ภาวิดา ชาราศรีสุทธิ. (2556). *การจัดและการบริหารงานวิชาการ*. สืบค้นเมื่อ 12 กันยายน 2556, จาก <http://www.e-book.ram.edu/e-book/inside/html/dlbook.asp?code=EA634>
- วิโรจน์ สารรัตนะ. (2546). *การบริหารการศึกษา หลักการ ทฤษฎี หน้าที่ ประเด็นและบทวิเคราะห์*. กรุงเทพฯ: ทิพย์วิสุทธิ.
- สงวน สุทธิเลิศอรุณ. (2543). *พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน*. กรุงเทพฯ: อักษรภาพิพัฒน์.
- สมนึก กัททิษฐี. (2546). *การวัดผลการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 4. กทม: ประสานการ.
- สมาคมการวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทย. (2553). *คู่มือการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญที่เน้นทักษะชีวิต*. กรุงเทพฯ: สมาคมฯ.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1. (2556). *ข้อมูลสารสนเทศ*. สืบค้นเมื่อวันที่ 15 พฤษภาคม 2556, จาก <http://www.non1.org/km/?name=personnel&file=detail&id=1&op...>
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 2. (2556). *ข้อมูลสารสนเทศ*. สืบค้นเมื่อวันที่ 15 พฤษภาคม 2556, จาก <http://www.nonedu2.net/nonedu2>
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). *แนวการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551*. กรุงเทพฯ: สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา.
- สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ. (ม.ป.ป.). *แนวทางการพัฒนาสถานศึกษาด้านแบบการเรียนรู้ร่วม*. กรุงเทพฯ: มปพ.
- สำนักงานลูกเสือแห่งชาติ. (2552). *พระราชบัญญัติลูกเสือ พ.ศ. 2551*. โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- เสกสิฐ เล้ากิจเจริญ. (2550). *การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์เพื่อการเรียนการสอนในโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลราชบุรี เขตเหนือ*. ปริญญาโทปรัชญาดุษฎีศึกษามหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- องอาจ นัยพัฒน์. (2548). *วิธีวิทยาการวิจัยเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพทางพฤติกรรม*. กรุงเทพฯ: สามลดา.
- อุทัย บุญประเสริฐ. (2548). *หลักการบริหารแบบฐานโรงเรียน*. กรุงเทพฯ: พระรามสี่การพิมพ์.
- Ackoff, Russell L. (1970). *A Concept of Corporate Planning*. New York: John Wiley & Sons.
- Adler, Arnold N. (1999). A Study of Teacher' Perceptions of School-Based Management's impact on Teacher Empowerment. *Dissertation Abstracts International*.

- Brown, W. B. & Moberg, D. J. (1980). *Organization Theory and Management: A Macro Approach*. New York: John Wiley and Sons.
- Brown, Bruce Robert. (1998). An Analysis of the Perceived Effectiveness of School Based Management by School and Community Stakeholders. *Dissertation Abstracts International*.
- Carlson, Howard Curtis. (1997). The Process of Decision-making under School-Based Management: A Comparison of the Administrative Control and Professional Control Models. *Dissertation Abstracts International*.
- Castetter, W. B. (1976). *The personnel function in education administration*. (2nd ed). New York: Macmillan.
- Caswell, H.L., and D.S. Campbell. (1935). *Curriculum Development*. New York: American Book Company.
- Cronbach, Lee Joseph. (1970). *Essentials of Psychological Testing*. 3rd ed. New York: Harper and Row.
- Dean, J.I. (1992). *Scouting in America: 1910-1990 (Boy Scouts)*. South Carolina: University of South Carolina.
- Gulick, L. & Urwick. L. (1997). Educational Administration: School-Based Management. *Clearing House*, 65, 5 (May-June): 261-263.
- Hodge, B.J., William P. Anthony and Lawrence M. Gales. (1996). *Organization theory: A strategic approach*. New Jersey: Prentice-Hall.
- Keeves, Peter J. (1988). "Model and Model Building." *Educational Research Methodology and Measurement: An International Handbook*. Oxford: Pergamon Press.
- Murphy, J. (1991). *Restructuring schools: Capturing and assessing the phenomena*. New York: Teachers College Press.
- Odden, Allan; & Carolyn Busch. (1998). *Funding School for High Performance Management: Strategic for Improving the Use of School Resource*. San Francisco CA: Jossey Bass.
- Willer, D. (1986). *Scientific Sociology: Theory and Method*. Englewood Cliff, N.J.: Prentice-Hall.
- Wilson, Robert James. (2001). School-Based Management in Alberta : Perceptions of Public School Leaders 1994-1997. *Dissertation Abstracts International*.